

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2015 M. GEGUŽĖS 13 D. NUTARIMO NR. 498 „DĖL
VALSTYBĖS INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ INFRASTRUKTŪROS KONSOLIDAVIMO IR
JOS VALDYMO OPTIMIZAVIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS) IR
KAI KURIŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PRIPAŽINIMO
NETEKUSIAIS GALIOS
TAP-19-798(2)**

2020-01-10 Nr. NV-101

Vilnius

Projekto rengėjas: Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIM)

Projekto tikslas: Konsoliduoti Vyriausybei pavaldžių įstaigų informacinių technologijų infrastruktūrą (toliau – Konsolidacija). Paskirti valstybės IT paslaugų teikėją ir jam pavesti teikti IT paslaugas bei patvirtinti dalyvausiančias valstybės institucijas.

Dabartinė situacija: Priimti šie teisės aktai, numatantys Konsolidaciją:

1. 2015 m. gegužės 13 d. Vyriausybės nutarimas Nr. 498 „Dėl valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo ir jos valdymo optimizavimo“ (toliau – Nutarimas 498), nustatantis konsolidavimo apimtį ir informacinių technologijų paslaugas.

2. 2016 lapkričio 9 d. Vyriausybės nutarimas Nr. 1122 „Dėl teisės atlikti centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas suteikimo Informacinės visuomenės plėtros komitetui prie Susisiekimo ministerijos“ (toliau – Nutarimas 1122).

3. 2016 spalio 19 d. Vyriausybės nutarimas Nr. 1051 „Dėl valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo“ (toliau – Nutarimas 1051), patvirtinantis:

a. Valstybės informacinių išteklių infrastruktūros naudojimo ir veiklos tęstinumo laikinosios tvarkos aprašą

b. Bendrųjų veiklos ir organizacinių reikalavimų debesijos paslaugų teikėjų aprašą

c. Valstybės informacinėms sistemoms ir registrams tvarkyti reikalingų valstybės debesijos paslaugų teikėjų teikiamų debesijos paslaugų nustatymo principų ir sąlygų aprašą

d. numatantis Susisiekimo ministerijai parengti debesijos paslaugų sutarties standartines sąlygas, IT infrastruktūros poreikio planavimo tvarką ir planuojamų ir panaudotų lėšų susijusių su valstybės informacinių išteklių tvarkymu formas. Susisiekimo ministerija 2017 balandžio 7 d. patvirtino du įsakymus Nr. 3-157 ir Nr. 3-158.

4. 2017 m. kovo 13 d. Vyriausybės nutarimas Nr. 167 „Dėl LR Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“ (toliau – Programa), numatantys priemonę 3.1.4. „Darbas. Valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimas ir valstybės informacinių sistemų modernizavimas“. Numatomas rodiklis, kad **2020 metais bus konsoliduota min. 50 %** esamos valstybės informacinių išteklių infrastruktūros dalies.

5. Nuo 2018 metų vykdomas Ministro pirmininko **strateginių projektų portfelio projektas** „3.1.4. Valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimas ir valstybės informacinių sistemų modernizavimas“ (toliau – Projektas). Atsakinga EIM.

6. Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas (toliau – VIIVĮ) numato Saugaus tinklo ir Valstybinių duomenų centrų naudojimo reikalavimus.

Vykdamas Projektą numatyta įgyvendinti **5 veikas**, kurios susijusios su Konsolidacija: Valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimas ir įgyvendinimas, Valstybės debesijos paslaugų teikimo infrastruktūros sukūrimas, Valstybės informacinių išteklių ir registrų

migravimas, Valstybės IT Centro steigimas, Darbo vietų priežiūros konsolidavimas. Nurodytų veikų įgyvendinimui Projekte numatyta parengti ir patvirtinti valstybės informacinių išteklių valdymo ir konsolidavimo modelį VIIIVĮ iki 2019-03-01. Šiuo metu Vyriausybei **VIIIVĮ pakeitimo projektas**, užtikrinantis Konsolidacijos įgyvendinimą ir mechanizmą, **nėra pateiktas**.

Projekto esmė: Projektu Konsolidacijos **teisinis reglamentavimas keičiamas iš esmės**. Nutarimo projektas išdėstomas nauja redakcija. Siūlomi šie esminiai pakeitimai:

1. Nustatoma, kad konsoliduojamos **Vyriausybei atskaitingų valstybės institucijų** valdomos informacinių technologijų infrastruktūros.
2. **Informacinės visuomenės plėtros komitetą** paskirti **valstybės IT paslaugų teikėju** ir pavesti **centralizuotai** teikti IT paslaugas (7 grupės).
3. **nuo 2020 m. balandžio 1 d.** pradėti teikti IT paslaugas: Energetikos ministerijai, Susisiekimo ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai (**išskyrus** Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą (ESPBI IS)), EIM, Valstybinei mokesčių inspekcijai, Muitinės departamentui, Informacinės visuomenės plėtros komitetui, Valstybiniam patentų biurui.
4. Pavesti Ekonomikos ir inovacijų ministrui:
 - a. **Iki 2020 m. vasario 1 d.** patvirtinti biudžeto asignavimų, reikalingų IT paslaugoms teikti, dydžių apskaičiavimo metodiką.
 - b. **Iki 2020 m. vasario 1 d.** patvirtinti IT paslaugų katalogą.
 - c. **Iki 2020 m. kovo 1 d.** patvirtinti IT paslaugų teikimo sutarčių standartinių sąlygų aprašą.
 - d. **Iki 2020 m. balandžio 1 d.** patvirtinti bendrųjų veiklos ir organizacinių reikalavimų valstybės IT paslaugų teikėjui aprašą.
 - e. **Iki einamųjų metų kovo 1 d.** teikti Vyriausybei nutarimo projektą įtraukti valstybės institucijas ir įstaigas į konsolidavimo procesą nuo ateinančių metų.
 - f. **Iki einamųjų metų gegužės 1 d.** apskaičiuoti biudžeto asignavimus, reikalingus IT paslaugoms teikti ateinančiais metais ir pateikti ją Finansų ministerijai.
5. Numatoma, kad valstybės institucijoms, kurios įgyvendina 2 ir 10 prioriteto projektus, bus teikiamos **techninės įrangos** ir **programinės įrangos platformos** paslaugos.
6. Jei valstybės institucijos, neįtrauktos į Konsolidavimą, turi poreikį gauti **techninės įrangos** ir **programinės įrangos platformos** paslaugas, turi teisę **pateikti prašymą** EIM, kuri įvertins galimybes jas suteikti.
7. Jei valstybės institucijos, **negali gauti IT paslaugų** iš valstybės IT paslaugų teikėjo, **suderinę** su valstybės IT paslaugų teikėju, **turi teisę įsigyti** IT paslaugas viešųjų pirkimų įstatymo tvarka.
8. Valstybės institucijos valstybės informacinių technologijų infrastruktūrą **tvarko savarankiškai**, jei ji skirta viešojo saugumo, valstybės saugumo ir gynybos, kriminalinės žvalgybos tikslais.
9. Valstybės institucijos iki šio Projekto įsigaliojimo sudariusios sutartis dėl IT paslaugų gavimo, turi teisę **gauti** IT paslaugas **ne iš valstybės IT paslaugų teikėjo**, o kiti IT paslaugų teikėjai teikti IT paslaugas **iki bus įtrauktos** į Konsolidaciją.
10. Pavedama BĮ Kertiniam valstybės telekomunikacijos centrui **teikti** IT paslaugas įstaigoms pagal sudarytas IT paslaugų teikimo sutartis su VĮ „Infostruktūra“ **iki bus įtrauktos** į Konsolidaciją.
11. **Pripažinti netekusiu galios Nutarimus 1051 ir 1122.**

Derinimas: Projektas **suderintas** su Aplinkos ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Žemės ūkio ministerija, Lietuvos teismo ekspertizės centru, Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba.

Nustatytu laiku išvadų **nepateikė** Energetikos ministerija, Kultūros ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Susisiekimo ministerija, Valstybės tarnybos departamentas, Vyriausybės atstovų įstaiga.

Atsižvelgta į pateiktas Finansų ministerijos, Krašto apsaugos ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pastabas, organizuojant pasitarimus.

Projektas **nesuderintas** su Teisingumo ministerija, VĮ Registrų centru.

Atitiktis Vyriausybės programai: Nutarimo projektas prisidės prie Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 3.1.4. „Darbas. Valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimas ir valstybės informacinių sistemų modernizavimas“ įgyvendinimo.

Dalykinio vertinimo išvada: Nutarimo projektas pastabos ir siūlymai:

1. Nepagrindžiama, kaip numatomas reglamentavimas leis pasiekti Programoje numatomą rodiklį, kad **2020 metais** bus konsoliduota **min. 50 %** esamos valstybės informacinių išteklių infrastruktūros dalies.

2. Projekto priede nurodytos institucijos valdo **66** valstybės informacinius išteklius (toliau – VII), tai sudaro **18%** iš visų **367** VII, o valstybės institucijos, kurios įgyvendina 2 ir 10 prioriteto projektus, valdo **55** VII, tai sudaro – **15%**. Iš viso numatoma konsoliduoti **121** VII, tai sudaro – **33%**.

3. Nėra pateikta **kiek šiuo metu yra IT paslaugų teikėjų** (institucijose ar išorinių), kurie teikia IT paslaugas valstybės informacinių išteklių valdytojams. Todėl sunku nustatyti kiek ateityje praktiškai veiks IT paslaugų teikėjų, koks jų bus laipsniškas **veiklos stabdymas ar reorganizavimas** ir neaišku ar bus pasiektas Programos tikslas. Kokie bendrieji ar organizaciniai **reikalavimai** turi būti jiems taikomi pereinamuoju laikotarpiu?

4. IT paslaugų teikimo prioritetas numatomas valstybės institucijoms, kurios įgyvendina 2 ir 10 prioriteto projektus, tačiau **ne** visos jos yra **pavaldžios** Vyriausybei. Kokiu pagrindu bus joms teikiamos IT paslaugos ?

5. **Neužtikrina** valstybinio IT paslaugų teikėjo (Valstybės IT Centro) steigimo, kuris teiktų IT paslaugas visoms valstybės institucijoms, kurios valdo valstybės informacinius išteklius.

6. Nėra pateikta duomenų, kaip valstybės IT paslaugų teikėjas **konsoliduos** įstaigų IT paslaugų teikėjų **žmogiškuosius ir/ar finansinius resursus**.

7. Vadovaujantis 2, 3, 4 punktais **uždraudžiama** įsigyti iš kitų IT paslaugų teikėjų IT paslaugas, jei nėra galiojančių paslaugų teikimo sutarčių sudarytų iki šio nutarimo įsigaliojimo. Tačiau 7.4 punkte numatoma, kad tam tikru atveju galima jas įsigyti. Toks reglamentavimas, sukels probleminę situaciją, kai valstybės IT paslaugų teikėjas **neturės galimybių teikti** IT paslaugas, o institucijos **negalės jų įsigyti iš kitų IT paslaugų teikėjų** ar **pratęsti** pasibaigusią paslaugos sutarčių. Suderinti minimų punktų nuostatas tarpusavyje.

8. Siūloma, nustatyti ir patvirtinti netik IT paslaugų sąrašą, bet ir IT paslaugų **reikšmes/parametrus**.

9. Nėra nustatoma, kas atsakingas už informacinių technologijų **architektūros reikalavimų formavimą, patvirtinimą ir kontrolę**.

10. 3 punkte nustatoma, kad konsolidacija bus įgyvendinta **iki 2022 m. gruodžio 31 d.**, o vadovaujantis 5.3 punktu IT paslaugos teikiamos nuo **2020 m. balandžio 1 d.** Siūlytina kiekvienai institucijai nustatyti trumpesnius konsolidavimo terminus, jei pradedamos teikti IT paslaugos.

11. 5.3 punkte turi būti numatomas įpareigojimas teikti paslaugas ir 5.2 punkte numatytų projektų institucijoms.

12. Šiuo metu VII nuostatuose nustatoma, kad IT paslaugas teikia VII tvarkytojai. Daugumoje atveju tvarkytojai **neturi sudarę** IT paslaugų teikimo sutarčių su VII valdytojais. Todėl Projekto nuostatos neužtikrina esamos veiklos tęstinumo ir jos keitimo laipsniškai. Pateikti informaciją, ar bus keičiamos VII nuostatų nuostatos dėl tvarkytojų, kurie teikia IT paslaugas, teisių ir pareigų ?

13. Vadovaujantis VIIIVĮ nuostatomis per **3 metus** nuo įtraukimo į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą (ne vėliau kaip **2022 m. gegužės 22 d.**), institucijos turi pradėti naudotis valstybinių duomenų centrų paslaugomis (viena iš IT paslaugų). Nepateikta duomenų kokios institucijos, kurios įtrauktos į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą, **turi būti konsoliduotos prioriteto eiliškumu** ir kada jos bus įtrauktos į Projekto priedą.

14. 5.2 ir 7.2 numatoma, kad bus teikiamos tik **dvi** IT paslaugos, siūloma teikti **visas** IT paslaugas, tačiau teikiamų IT paslaugų apimtis turi būti nustatoma įvertinus technines ir organizacines galimybes teikti IT paslaugas ir jas apibrėžus IT paslaugų teikimo sutartyse.

15. Projekto priede nurodoma institucija Sveikatos apsaugos ministerija su priedašu, kad išskyrus ESPBI IS. Nėra aišku kokiais kriterijais vadovaujantis **daromos išimtis** nurodant VII, kurios nedalyvauja konsolidacijoje. Siūloma nustatyti aiškiai apibrėžtus kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų sudaromos išimtis **neįtraukti** VII į konsolidaciją.

16. Nepateikta informacija, iš kokių **finansinių šaltinių** bus vykdoma Konsolidacija.

17. Projekto priede nurodoma institucija Lietuvos Respublikos valstybinis patentų biuras, kuris **nėra** VII valdytojas, todėl nėra tikslinga teikti IT paslaugas prioriteto tvarka.

18. Nėra nustatytos valstybės informacinių technologijų teikėjo ir IT paslaugų teikėjo sąvokos.

19. Valstybės informacinių išteklių įstatyme **nėra naudojamos** sąvokos „kompiuteriniai tinklai“, kompiuterinių tinklų komponentai“, siūlome keisti į **naudojamas** sąvokas „elektroninių ryšių tinklai“, „elektroninių ryšių infrastruktūra“.

20. Naudojama sąvoka „IT paslaugos“, kuri papildomai trumpinama į „infrastruktūros paslaugos“. Siekiant aiškumo, naudoti tik sąvoką „IT paslaugos“.

21. Projekte naudojama bloga punktų numeracija.

22. Siūlome suformuoti reikalavimą įpareigojantį valstybės IT paslaugų teikėją iki kitų metų kovo 1 d. pateikti Vyriausybei metinę **ataskaitą** apie IT paslaugų teikėjų veiklą, panaudotas ir planuojamas lėšas, konsoliduotų valstybės informacinių išteklių apimtį, valstybės informacinių išteklių informacinių technologijų infrastruktūros būseną ir IT paslaugų teikimą.

23. Siūlome, ne pavaldžioms Vyriausybei įstaigoms suformuoti rekomendacijas ir reikalavimus, kad jos gali **savarankiškai spręsti** dėl poreikio gauti IT paslaugas per valstybinę IT paslaugų teikėją.

24. Pripažįstant netekusiu galios Nutarimą 1051, turi būti **perkeltos** jo nuostatos, susijusios su asignavimų valdytojų pareiga planuoti VII išteklių tvarkymo asignavimus strateginiuose veiklos planuose ir jų kasmetinių duomenų bei duomenų apie faktiškai panaudotas lėšas pateikimo EIM.

Projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Viešojo valdymo grupės vyriausiasis patarėjas

Tomas Stankevičius